

VOLNÉ SDRUŽENÍ KLASŮ.
SETBA 105.

„CTI OTCE SVÉHO I MATKU SVOU!“
„CTI DUŠI SVÉHO DÍTĚTE!“

Jak se ubráníme Židům ?

KÁZÁNÍ POD ŠIRÝM NEBEM.
PŘEDNESL NA STAROMĚSTSKÉM NÁMĚSTÍ
DNE 5. ZÁŘÍ 1920

Dr. ALEXANDR BATĚK.

—
CENA 1·20 Kč.
—

Poznámka ku straně 8.

*) O bílém terroru v Rusku praví Masaryk v díle »Evropa a Rusko« tato slova:

»Zprávy o činech »bílého terroru« tvoří od r. 1906 stálou rubriku v denním tisku. Tento bílý terror počíná potlačením proscového povstání (1905), jež zejména v Moskvě vedlo k rozhořčeným bojům na barikádách; »dny svobody«, jež trvaly od října do listopadu, minuly, — byla nejen přemožena revoluce, nýbrž i ve většině měst — uvádí se jich 85 — byly inscenovány s pomocí policie známé pogromy proti židům, ale též proti inteligenci (na př. v Tveru, Tomsku).

Péro se vzpírá popisovat zlotřilost této hrůzovlády. Skutečně jest dosud v Rusku každý psancem; může se říci bez přehánění, že pogromy a popravy, nařízené válečnými a polními válečnými soudy, zatýkání a mučení ve vězeních a při dopravě do míst deportace a vyhnanství, nejbrutálnější úkrutnost a týrání, četné samovraždy v žalářích, nemoci, epidemie a hlad, odstranily strach ze smrti. V prvním roce konstituce, od října 1905 do října 1906, utrpěla při pogromech, ve srážkách při různých bouřích 22.721 osoba fysickou škodu.«

JAK SE UBRÁNÍME ŽIDŮM?

SETBA 105.

KÁZÁNÍ POD ŠIRÝM NEBEM

PŘEDNESL NA STAROMĚSTSKÉM NÁMĚSTÍ 5. ZÁŘÍ 1920

DR. ALEXANDR BATĚK.

V poslední době již během války a zvláště po válce slyšíme všude nářky na velkou expansivnost Židů, a já sám již několikrát jsem byl vybídnut, abych o této velmi palčivé otázce promluvil a své mínění o tom pověděl.

Nelze upříti, že věc ta jest dosti vážná, a že Židé mají u nás větší vliv, než jim dle jejich početnosti náleží. Jest, nepochybně, že i za války se dovedli držeti v pozadí a že zvláště haličtí Židé se svými obchody a obchůdky nezapsalí se právě nejlépe v paměť našeho lidu.

Jest známa na příklad hádanka, která se všeobecně tehdy dávala:

»Jaký rozdíl jest mezi Židem, arcibiskupem a obyčejným smrtelníkem?« Odpověď zněla: »Obyčejný smrtelník má kříž tadyhle (ukáže se na záda), arcibiskup tadyhle (ukáže se na prsa) a Žid tadyhle (ukáže se na paže pod ramenem, tam, kde nosili červený kříž zřizenci Červeného Kříže).

Skutečnost jest ta, že opravdu ve všech kancelářích, nemocnicích a všude v zázemí bylo plno Židů, kdežto do fronty jich šlo málo. Čím to? Patrně z toho následují tyto poznatky:

1. Žid nerad se bije. Tato vlastnost byla vykládána Židům za zbabělost a bývali za to terčem posměšků. Mám

v paměti ze studentských dob výstup divadelní »Icik na vojně«, kde se líčí židovský rekrut, jenž se boji prachu, a raději vše si nechá libit, než aby vzal do ruky pušku a vystřelil. Jest zvláštní, že tato vlastnost, která nám tak velice imponovala u křesťanského vojína, jako byl na př. Nemrava, o němž i Tolstoj ve svých spisech se zmiňuje, nás uráží u Židů. Zdá se, že příčinou toho jest pouze směšné chování Židů, jímž při tom dávají na jevo svůj strach. Jinak jest jejich odpor ku zbraním přece něčím chvály hodným, ukazujícím na vyšší vývoj kulturní. Přece staří Israelité bývali národem velmi bojovným a dokonce krutým a nemilosrdným, jak se o tom dočítáme v bibli. A jestliže tuto bojovnost překonali, stojí dnes na stupni vyšším.

2. Židé pracují plánovitě a volí všude vhodné prostředky. Když Židé viděli, že se valí velká katastrofa, válka světová, která vybiže většinu mužů zdravých a mladých, hned se vynasnažili obsaditi rozhodující místa svými lidmi. Zdá se, že na to již předem byli připraveni, protože mohli pojednou obsaditi většinu míst lékařských ve vojsku svými příslušníky. Ti pak rozhodovali o odvodech a jest přirozeno, že šetřili právě Židů a umísťovali je na místa v zázemí a křesťany posílali na fronty. Vždyť ale naši lékaři čeští to dělali právě tak a nemáme-li jim to za zlé, a klademe-li jim to dokonce za zásluhu, bylo by divnou nedůsledností, kdybychom chtěli od lékařů židovských, aby se jinak chovali k příslušníkům vlastního plemene.

3. Židé k sobě drží a jeden druhého nepouští, nýbrž se podporují vespolek. V této vlastnosti záležela jejich síla ve válce a v tom záleží jejich síla i dnes. Křesťané mají velmi mnoho příčin sebe navzájem nenávidět. Křesťan Němec nenávidí křesťana Čecha a naopak,

křesťan Čech nenávidí jiného křesťana Čecha pro politické smýšlení, pro rozdíly stavu, ba i soudruhové v témže stavu, v témže řemesle, v témže obchodu, v témže úřadě navzájem se nenávidí a jeden druhému nepřeje. Naproti tomu Židé drží k sobě. Mezi Židy není žebráků. Toho Židé nedopustí, aby někdo z nich musil žebrat. Opět vlastnost, kterou bychom si měli brát za příklad.

My máme přikázání lásky, ale nezachováme ho, snad proto, že jest příliš všeobecné. Masaryk dobře to praví: Láska musí býti soustředěna. Všechny nelze stejně milovat. A proto jest Mojžíšovo přikázání »Cti otce svého i matku svou« vlastně lehčí k uposlechnutí, protože nám určitěji vytyčuje předmět lásky naší. »Milujme své rodiče«. A toto přikázání drží Židy pohromadě, neboť vědí, že budou-li ho poslušni, budou dlouho živi na světě. Proto nám tak imponuje postava starců - Židů. Jen pohleďte na sochu rabbiho Löva na nové radnici staroměstské, jaká velebná to postava. A veleby dodává jí neobyčejná vážnost, které se těšil mezi svými souvěrci a která se přenášela i na křesťany. V dobách pronásledování Židů byl on jediným útočištěm všech strádajících.

Ne poslední vlastnost, která Židům pomáhá k úspěchům, jest jejich obchodní zdatnost. Proto se jim daří zvláště v krajinách, v nichž jest obchod ještě málo vyvinut a v nichž jsou takřka jediným živlem obchodnickým. V severních Čechách, kde Němci sami jsou čilým živlem obchodním, se jim nedaří; za to v Čechách jižních, na Moravě a na Slovensku opanovávají pole. Známe v jižních Čechách městečko, kde všechen téměř obchod jest v rukou židovských. A mají tam dobrého obchodníka křesťanského, který jest českým bratrem. A křesťané jdou raději k Židům,

než by šli ku křesťanu, českému bratru, ač jest obchodníkem řádným a dobrým. Kdo tu vinen? Žid? Nikoli! Křesťané sami jsou vinni a mají, co si zaslouží.

A jinde jest tomu ještě hůře. Proti obchodníku-Židu se postaví obchodník-křesťan a ten, když se zmůže, pak krajinu ještě hůře vyssává, než to činil Žid. Opět podám příklad ze zkušenosti: Býval jsem na vojně jako důstojník v táboře zajateckém. V obci byli dva obchodníci: jeden křesťan a jeden Žid. Křesťan zajatce vyssával tak, že bylo nutno úředně proti němu zakročiti, kdežto Žid z nich těžil, bohatl, ale nikdo si na něj nemohl stěžovati, že by byl požadoval ceny přemrštěné nebo nemírné. Byl to český Žid a já sám jsem mu mnohým zavázán, co pro mne jako Čecha učinil v těžké době převratu, kdy křesťané-Němci byli na nás Čechy rozezleni. U něho měl jsem uschovány všechny své věci, on pomohl mi je přestěhovat do Čech a nevzal za všechny tyto služby ode mne ničeho.

To souvisí s jinou pěknou vlastností Židů, již jest jejich spravedlnost, která vede k vděčnosti za prokázané dobro. Oni mají pravidlo: »Oko za oko, zub za zub.« To jest pravidlo spravedlnosti. Stejně za stejné. Dobré za dobré, zlé za zlé. Oni umějí se mstiti, oni však umějí též odměňovati. To mi připomíná příběh, který jsem již za mládí svého slyšel o jednom Čechu, nájemci dvora v Prešově na Slovensku. Tomuto Čechu se tam zprvu špatně dařilo, až tam jednou přišel židovský rabín. Měl kázati souvěrcům v okolních vesnicích a hledal nocleh. Leč nikdo v celém městečku mu nocleh nechtěl poskytnouti. A přišel do dvora. Nájemce, jak slyšel, v jakých jest nesnázích, ihned uplatnil svou pohostinnost slovanskou. Pozval jej, dal mu pokoj, pohostil jej a pomohl mu, jak jen mohl. A výsledek toho byl, že rabín svolával po-

žehnání boží na jeho hlavu. A toto požehnání se také dostavilo hmotně. Souvěrci rabinovi, když slyšeli, jak se k němu nájemce zachoval, pamatovali na něho, kdykoli bylo něco laciněji a výhodněji ke koupi a vydražili to vždycky pro něj. To se stalo základem pozdějšího bohatství nájemcova, který si brzy potom mohl celé dotyčné panství koupiti.

To jsou asi vlastnosti, které pomohly Židům k jejich velkému vlivu a které dohromady tvoří velkou jejich houževnatost. Jest to starý kulturní národ a tato kulturnost jejich působí, že se dostávají jednak k penězům svou chytrostí a prozíravostí, jednak k vysokým postavěním mocenským. Chceme-li s nimi vejíti v zápas, musíme s nimi zápasiti týmiž zbraněmi, kterými bojují oni. Všechno pronásledování minulých věků nebylo nic platno, protože oni bojují chytrostí duchem a duchovní zbraň jest vždy mocnější, než zbraň tělesná. A nechceme-li podlehnouti v tomto boji, musíme se vzmúžiti také k boji duševnímu.

Zatím však fanatičtí šílenci u nás vyhlašují násilný boj proti Židům takovým způsobem, který musí vzbuditi hnus u každého člověka soudného. Z Lipska se k nám importuje blbá německá brožura »Die gelbe Gefahr«, psaná od jakéhosi náboženského šílence, jenž sebe nazývá L. A. N. Olschowy, římsko-katolický křesťan, na základě písma svatého.

Abyste pochopili nesmyslnost této brožury, chci vám několik míst z ní přeložiti:

»V písmě svatém jest od tisíců let napsáno všechno to, co Bůh, Ježíš Kristus k lidstvu mluvil, nejprve svými proroky, potom osobně a potom svými apoštoly a poručil v něm čísti a bádati, aby lidé poznali, jaké má plány s tímto

světem. Protože jest nyní na konci světa již málo času studovati tento plán Vládce světa a Boha Ježíše Krista v písmu svatém, uvedu zde jen několik z posledních událostí, které se jedna po druhé plní, lidstvu konec světa a poslední soud zvěstují, od Boha Ježíše Krista byly předpověděny a ve svatém písmu se najíti dají. Hruza spuštění na celé zemi nastala odpadem od víry ve Vykupitele Pána Ježíše Krista a od jeho přikázání. Ovocem tohoto odpadu jest úplné zkažení nynějších a posledních lidí tím, že se stalo obyčejem vraždit své vlastní děti již v životě mateřském vyháněním plodu, které Bůh Ježíš Kristus předpověděl. Když bezbožní lidé slovy a činy započali světovou válku dne 30. září 1911 mezi Itálií a Tripolskem, kterou rozšířili na celý svět, odejmul nejsvětější trojjediný Bůh přítomnému a poslednímu plemeni lidskému svou milost a pustil za trest na všechny své nepřátele antikristy věčného ničitele Satana. Zřícení trůnů a rozpad království jest dalším znamením konce světa a boje všech proti všem. Také bolševismus jest od Boha Ježíše Krista za trest na bezbožné lidi předpověděn. Co Bůh rozvrátil, to nemohou lidé již trvale znovu postaviti. Jen vládní stolec Svatého Petra zůstane stát až do ohnivého zvrácení země, protože jej zřídil Bůh Ježíš Kristus se slibem, že ho brány pekelné antikristové nepřemohou. Proto vede římsko-katolická cesta jediná do říše trojjediného Boha. Také u všech národů se nyní vyskytující pogromy, zabíjení Židů byly předpověděny Spasitelem Pánem Ježíšem Kristem skrze jeho sluhu Mojžíše před 3500 lety a jsou radostí Boží. Tento výlupek pekla, Židé, nedráždí samisvým ďábelským protikřesťanským chováním k pogromům, nýbrž to činí věčný rebel, satan, který za trest sedí v těchto cynických kazitelích

lidstva. Vraždění Židů bylo, jest a musí býti, aby vrahové proroků a Syna Božího na vlastním těle pocítili, že proroctví Mojžíšova jsou pravdivá. Ale běda jim. Peklo trvá věčně. A prokleté a odsouzeno k věčnému peklu jest celé nynější pokolení lidské.

Ale raději již přestanu vám líčiti ony hrůzy, které slibuje zbožný římsko-katolický křesťan Olschowy vám i mně, vyzýváje nás zároveň ku zbožnému vraždění Židů slovy:

»Vaše oko nechť nešetří a nezná smilování. Vražděte až k úplné záhubě starce, mladíky, panny a ženy.«

»Probodnut bude každý, kdo se jen najde a všichni, kteří se dají chytit, padnou mečem.«

»A jejich děti budou před jejich očima zničeny, jich domy vyplněny a jejich ženy zprzněny.«

A to všechno na základě pisma svatého a bude to radostí Boží.

Tak! Myslím, že už máte dost takového křesťanského naučení, a kdyby k tomuhle ku všemu navádělo nás písmo svaté, pak bychom musili hleděti, abychom takový jedovatý spis co nejrychleji spálili a se ho zbavili. Na štěstí se všechny tyhle šílenosti vylihly jen v hlavě popleteného náboženského blázna a jest ku podivu, že dovolují v Lipsku, aby ničemnost ta byla tištěna a rozšiřována.

Takovýmto způsobem proti Židům bojovati nelze. Tím bůh křesťané jen sami sebe. Co zmohla všechna ta krutá pronásledování Židů ve věcích minulých? Co pomohlo, že oddělováni byli a pokládáni za občany druhého řádu. I v oněch dobách temných bývali vždy nejbohatší a půjčovali i císařům a králům. Co pomohly všechny pogromy na Židy

Rusům? Výsledek jest, že Židé jim teď panují a mstí-li se za pronásledování, kterého se jim dostávalo, kdož by se tomu divil. Vždyť jejich příkaz: »Okno za okno« jim to káže. Oni nemají příkazu »odpouštět nepřátelům« jako křesťané. A křesťané jim také nedokazují, že tohle příkázání berou nějak vážně. Aspoň římsko-katolický křesťan Olschowy jim napovídá, jak by se Židům vedlo, kdyby se takoví křesťané, jako on, dostali ku vládě. Chcete, aby se to zde opakovalo jako v Rusku? Chcete také zde způsobiti pronásledování Židů, které se dříve nebo později zle vymstí na nás a na našich dětech? Vždyť žádné násilí netrvá věčně a zlý čin nese vždy odplatu sám v sobě.)

U nás organisuje boj proti Židům časopis »Štít národa« a vyzývá ve svém čísle 13. ze dne 1. července t. r. k ustavení »Slovanské strany protizidovské«. V provolání tom praví, že toužený blahobyt po našem osvobození nenastal proto, že náhončí mezinárodního židovstva zneužili osvobození a sebeurčení národů pro novou porobu lidstva a přede vším Slovanstva. »Nejprve zardousena krvežíznivými šelmami Orientu veliká bohatýrská Rus a utápěna v proudech krve. Po jejím zničení mají přijíti na řadu ostatní osvobozené národy a státy slovanské, především naše Československá republika. Toť plán židovstva a spojeného s ním Germánstva.«

Takováto silná slova jdou v provolání dál a dál. Milí bratři a sestry! Nevěřte silným slovům. Užívá se jich obyčejně tam, kde nestačí důkazy, které jsou jednoduché a prosté. Ano, pravda jest, že trpěla bohatýrská, svatá Rus a že tam byly prolévány potoky krve. Pamatujte však, kdo tu krev na Rusi již ode dávna proléval? Pamatujte na řádění černosotněnců, těchto náhončí bílého cara, na pogromy protizidovské, jež

pořádali »praví ruští lidé«. A pokud nyní bylo krveprolévání způsobeno Židy, byla to jen msta za bezprávi na nich spáchaná. A z čeho soudí »Štít národa«, že má přijít stejná pohroma i na nás? Neměli jsme tu ani pogromy, ani bílého cara a opakovat by se mohly u nás děje ty jen tehdy, kdybychom se dali svěsti k stejným násilnostem, jakých se dopouštěli »praví ruští lidé« na Židech.

Vůbec se mi nelíbí na tom provolání, že jest s to vzbuditi strach a strach jest škodlivá věc nejen tím, že se obyčejně bojíme věcí, které ještě nenastaly a před nimiž jest nerozumno se bát, nýbrž hlavně proto, že nás oslabuje a činí nás méně vzdornými pro případ, že skutečně nebezpečí nějaké nastati má.

Připadá mi na mysl povídka Ivana Cankara, nadepsaná »Strach«. Tam praví:

»Strach, to je choroba, která snuje v opuštěném srdci podivné představy, snuje je tak dlouho, dokud jich jednou neztělesní. Strach je jen předtuchou něčeho neznámého, nadobyčejného; proto člověk i umře ze strachu, protože musí umřít; jak by také už mohl žítí mezi živými, když už jednou se podíval na onen svět?«

Bílec s vyvalenýma, prázdnýma očima zpíval bez přestání:

»Kaj nam pa morejo — morejo — morejo —.«

Chromý posměšně ukázal na něho.

»Ten tam také se již podíval na onen svět! Zdali pak víš, co se mu přihodilo, když byl ještě dítě? Byl jednou sám doma ve velké jizbě a byl již pozdní soumrak; domácí odešli někam na svatbu zevlovat. Dítě se schoulilo do kouta a dívalo se, jak noc plazí se po prstech stále blíž proti němu. A tu si naň vzpomene soused, strýc Šimon, a napadne mu náhle podivný žert. Vyhledá dutou tykev, vyřízne v ní oči

a ústa, připevní do ní hořící svíčku. Tu tykev si postaví na hlavu, pak přehodí si ještě dlouhou bílou plachetku přes sebe a jde do síně. Zcela tiše, zcela pomalu otvírá dvře, otevře je do kořán, stane na prahu, vysoký a strašný, a nepromluví ani slova. A jak přišel, tak zase odejde zcela tiše a pomalu zavře dvře za sebou. Na to shasne venku svíčku, shodí tykev i plachetku a vrátí se do jizby všecek vesel a hlaholivý. »No, Michale, co je s tebou, že jsi tak sám a zticha a že se schováváš do kouta? Dítě ani muk, tiskne se ke zdi a jektá zuby. «No, Michale, co by ses trás', vždyť jsem to já, strýc Šimon!« Dítě mlčí. — Jazyk se mu pak sice ještě rozvázal, paměť se mu však už nikdy nevrátila . . .«

Také lid prostý jest jako malé dítě a ze strachu může i paměť ztratiti, může i zemřít. Strach, to je choroba, která snuje v opuštěném srdci podivné představy, snuje je tak dlouho, dokud jich jednou neztělesní. Také národ ruský děsily tak dlouho, až konečně najednou ztělesnil ony chorobné představy, jimiž přeplňovali jeho mozek. Neptejme si, aby se něco takového opakovalo u nás. Takoví šílenci jako Olschowsky mohli by toho docílit, kdyby se jim porávalo sluchu.

Také »štit národa« nejedná správně. Nechci jej sice srovnávat s potřeštěností německého fanatika, vývody jeho čtou se namnoze zcela pěkně, ale pokládám jej za tím nebezpečnější. Rozhodně působení Židů přeceňuje. Přeceňuje působení Talmudu na Židy. Generalisuje upřílišně. Zapomíná, že jsou mezi Židy lidé zlí a špatní, právě tak jako hodní a poctiví; zrovna tak jako mezi námi. Chce, aby proti Židům byly vydány zvláštní zákony, jimiž se nedocílí ničeho jiného, než že se z nich stanou mučedníci. Zapo-

miná, že jedinou oporou státu jest naprostá spravedlnost ku všem občanům bez rozdílu národnosti, náboženství a politického přesvědčení. Zapomíná, že jest nutno překlenouti rasovní rozdíly a sblížit lidi, nemá-li lidstvo býti uvrženo zpět na dráze pokroku. Nechce pokládat Židy za rovnocenné lidi, tak jako v Americe nechce pokládat za rovnocenné černochy. A zatím v Paříži mají černošské poslance, kteří jsou lidé inteligentní, ano pozoruhodní, kteří se dovedou v pravý čas zastati své rasy. V červnu tohoto roku při projednávání rozpočtu ministerstva kolonií snesli tolik žalob, že se jejich bílým kolegům počaly otvírati oči. Ukázali, jak Francie kolonií svých náležitě nevyužívá a kupuje drahé suroviny v Americe. Svým koloniálním dřívím by mohla zaplaviti svět a zatím je kupuje ze Švédska. O vzdělání domorodců v osadách se stará nedostatečně. Léčení spavé nemoci, která tam řádí, svěřuje misionářům místo lékařům. Za úředníky posílá tam neschopné lidi z trestu, místo aby tam posílala lidi nejschopnější. Ministr byl nucen prohlásiti, že předloží osnovu reformy poměru Francie ke koloniím. Referát končí slovy:

»Černošští poslanci sklídili velký řečnický úspěch a ukázalo se opět jednou, že o nějaké vrozené inferioritě té nebo oné rasy nelze mluvit; Tito negři vystupovali s důstojností a taktem pravých gentlemanů.«

A my bychom chtěli mluvit o inferioritě Židů, těch Židů, kteří nás svou chytrostí každou chvíli strčí do kapsy? Chraňme se podceňovati Židy, ale chraňme se jejich také přeceňovati. Vedle svých vlastností dobrých mají své vlastnosti špatné a v těchto vlastnostech můžeme snadno nad ně vyniknouti. Jen poctivý

boj člověka s člověkem a ne se dovolávat nějaké zvláštní ochrany zákona.

»Štít národa« praví v čísle 9.:

»Neuznáváme Židy za rovnocenný národ.«

Odvolává se při tom na určité předpisy Židů, které neuznávají křesťany za rovnoprávné.

Ale což jest pro nás závazným to, co praví předpisy židovské? Což neplatí pro křesťany křesťanské příkázání lásky k bližnímu? A nevěříme-li příkazům svých církví, jednejme aspoň dle předpisů svobodomyšlných, takových, jaké jsou na př. obsaženy v evangeliu svobodných zednářů. Poslyšte z něho výtah:

»Svobodní zednáři! Smilujte se nad kormutlivým bláznovstvím toho, kdo zavírá oči před světlem a kráčí stíny; buďte snášenliví a střežte se pronásledovati jej.

Nezapomínejte, že spravedlnost je vyšší než božství a imperia, jedinou prozřetelností národů a ladičkou všech ctností.

Buďte spravedliví, poněvadž spravedlnost jest podporou lidského rodu.

Buďte shovívaví, poněvadž vy, sami slabí, žijete s druhými rovněž slabými.

Buďte dobrotiví, neboť dobrotivost upoutává všechna srdce.

Buďte laskaví a zdvořilí ke každému člověku; předcházejte svým příkladem; milujte svého bližního; pomáhajte ku štěstí druhým, nikdy nedovolte, aby závist usídlila se ve vaší hrudi; skromnost buďte vašim svrchovaným zákonem.

Odpouštějte nepříteli; mstěte se jen dobrými skutky, neboť nebylo marně řečeno: »Milujte se vzájemně!«

Rouhači proklínají všechny, kteří nevěří tak jako oni. Neproklínejte nikdy nikoho.

Trpíte-li nespravedlností, utěšujte se. Pravé zlo jest páchat i je. Naleznete-li svého bratra zarmouceného, těšte ho tolika prostředky, kolik vám inspiruje cit k lidstvu, poněvadž každá trpící bytost má svatá práva vůči nám.

Jest krásné, jest svaté podporovati v ctnosti toho, kdo neváhá znovu postaviti kleslého.

Nikdy nesvěřujte tajných myšlenek svého srdce ústům, ale umějte zachovati opatrné mlčení, které nedovoluje ani v nejmenším odhaliti důvěrné tajemství vaší loyálnosti.

Poslouchajte vždy hlasu svědomí.

Milujte lidi dobré, varujte se zlých, mějte útrpnost se slabými, ale nenávidíte nikoho.

Cudná a přísná morálka buďte vašim nerozlučitelným druhem; přímá, pravdivá a cudná buďte vaše duše.

Synové a dcery, manželka a rodiče znamenají přecetné povinnosti. Rozhodněte se plniti je všechny.

Buďte vděční, poněvadž vděčnost živí dobrotivost. Nepůsobte bolesti srdci chudásovu už tak dost bolesti zbavenému odvahy a neodkládejte utěšovati ty, kteří trpí.

Odpouštějte urážky, poněvadž msta utvrzuje nenávisť. Ctěte cizince, pomáhajte jim: jejich osoba buďte vám svatou. Mluvte skromně s mocnými, opatrně se sobě rovnými, upřímně se svými přáteli, laskavě s chudasy.

To jsou, bratři, pravidla, jež dostali jsme od svých mistrů starých a účtyhodných; byla jim diktována duchem moudrosti a pravdy; jen ona mohou pěstovati lidské štěstí.

Tedy ať se řídíme pravidly křesťanskými, anebo těmito pravidly nekřesťanskými, vždy zůstává pro nás platné při-

kázání lásky. Nesmíme nenáviděti ani Židů, ani Němců, ani Maďarů, protože nenávidět člověka jest pro nás »tabů«. Ostatně kdybychom si pomáhali vespolek, tak jako to činí Židé mezi sebou, oč že bychom si na ně nemohli stěžovati, protože by proti nám nic nesvedli. Ale takhle jen pěkně hledejme vinu tam, kde je, totiž u nás samých.

Nám jest přikázáním základním pravidlo:

Miluj svého bližního!

A jak milovat, to vykládá Masaryk ve svých »Ideálech humanitních«.

»Láska musí býti soustředěna. Vybíráme si a musíme si vybírat předměty své lásky. Musíme mít určitý cíl. A proto bližní, má-li být láska k němu praktickou, je nám nejbližší. A nejbližší každému jest matka, otec, bratr, sestra, žena, děti. My ještě nemáme potuchy, co se dá udělat v tom kruhu, o kterém myslíme, že ho milujeme. Ale prosím, stopujte sebe i jiné, jaký je náš poměr k nejbližším osobám a užasneme často, jak málo je známe a jak málo je ve skutečnosti máme rádi. Aspoň nelze říci, že máme rádi to, co tak málo známe. Nejbližší z bližních byly by nám všem děti. Už dávno bylo řečeno: »Cti otce svého i matku svou!« Já myslím, že máme k tomu přidat: »A měj úctu k duši svého dítěte! Pamatuj na generace budoucí!«

V tom výkladu vidím prostředek, jak zvítězíme nad Židy. Jest nepochybné, že oni vítězí všude tím, že se navzájem podporují. Přikázání »Cti otce svého i matku svou« máme od nich. Přidejme k tomu přikázání své »Cti duši svého dítěte« a budeme mít více než oni. Jejich zrak stále bude

upřen nazad, náš upíratí se bude ku předu. My starati se musíme, aby děti naše neviděly v nás ideál, k němuž se mají přiblížiti, nýbrž aby pokládali za svou povinnost, státí se lepšími, než jsme my, a vychovávejme je k tomu.

Nikoli nenáviděti, nýbrž jen větší láskou přemůžeme ty, kteří se nám dnes zdají býti nepřemožitelnými, jen proto, že jest málo lásky v nás samých.

Vynasnažíme-li se, a bychom byli lepšími než oni, jest vítězství naše jisté. Budeme-li jim záviděti peníz, který dovedli lépe nashromáždit než my, budeme-li penězům těm tak velkou cenu přikládati, že i svou svobodu za ně zaprodáme, pak sami dobrovolně půjdeme k nim do otroctví.

Nedokážeme-li toho, státi se lepšími, než jsou oni, ne zvítězíme. Oni budou pány a my je budeme poslouchat a bude to tak spravedlivé, neboť spravedlivě jest, aby člověk lepší a dokonalejší rozkazoval a člověk horší a méně dokonalý aby poslouchal.

Záleží na nás čím býti chceme. Budeme tím, čím se uděláme.

